

Petőfi Sándor: Itt van az ősz, itt van újra

Ismét eljött az ősz. Sárgulnak a levelek, kezd nyugovóra térni a természet. Lassul minden. Barna, pirosas, sárgás, színek jelennek meg. Amit a természet az elmúlt pár hónap alatt létrehozott, az most visszatér a föld- anyához.

Elindult a futball őszi idénye. A tavaszi forduló után az ificsapatnak gratulálhattunk, megnyerte a bajnokságot. Sajnos anyagi eszközök hiánya és a körülmények nem megfelelő mivolta miatt nem lépett magasabb osztályba.

Részlet

*Mosolyogva néz a földre
A szelíd nap sugara,
Mint elalvó gyermekére
Néz a szerető anyja.*

*És valóban ősszel a föld
Csak elalszik, nem hal meg;
Szeméből is látszik, hogy csak
Álmos ő, de nem beteg.*

*Levetette szép ruháit,
Csendesen levetkezett;
Majd felöltözik, ha virrad
Reggele, a kikelet.*

A kultúra területén is változások történtek. Ülésezett községünk képviselőtestülete, melyen parázs vita alakult ki arról, hogy az öreg óvodával – mely a falu tulajdonában van – mi legyen a jövőben. Értékőrök jártak nálunk. Gyermekünk két nyári táborban is részt vehettek. Lévai Attila, református lelkipásztornak könyvbemutatója volt, melyen két könyvét is bemutatta. Programokban gazdag néhány hónapot hagytunk magunk mögött.

Értékőrök jártak nálunk

Nagyon gyorsan változnak a dolgok körülöttünk. Rohan minden. Az internet összekötötte a világot és felgyorsította fejlődését. Értékeink és értékrendünk megváltoztak. A régmúlt hagyományai feledésbe merülnek. Szinte minden digitalizálódik, bővül az elektronikus emlékezet. Egy új világrend jön létre. Az idősek gondolatai, életük finom rezdülései feledésbe merülnek, hacsak most nem rögzítjük könyvben és elektronikusan. 2016 augusztus első felében községünkben jártak az értékőrök. A Lezsák Sándor által alapított Lakiteleki Népfőiskola és Alapítvány szervezésében immár sokadik helyszínen kutatnak és gyűjtenek fiatalok helyi értékeket. Most Csallóköz 30 települése van soron. Többhónapos munka kezdődött. Fiatal diákok

idősebbeket látogattak meg és kérdőíveket töltöttek ki. A kérdőívek válaszait összesítik, majd október végén újra eljönnek, hogy még részletesebb információkat gyűjtsenek, pontosítsák a már meglévő adatokat. A fiatalok megtekinthettek egy 1700-as évek elejéről származó bőrkötésű bibliát, megtudhatták, hogy az inget régebben ümögnek hívták. Volt, ahol a szakajtókosárral ismerkedtek. Nagy Gézőnél és Szerénkénél, Fél Vilma néninél, Nagy Amáliánál többet időztek. Misák Pali bácsi pedig a sok emlék mellett elmondta, hogy ma Matekvilágban élünk, nem úgy, mint régen. Csicsó visszavárja az értékőröket.

Mgr. Bödök Károly, 2016. 9. 11.

*Horváth Zsolt – a csallóközi értékgyűjtés koordinátora, Hoffer Tibor – csapatvezető, Csillag Réka – Bakonyjákóról, Androvics Adrianna, Nagy Szerénke, Göntér Eszter – Kapolcsról, Tihanyi Júlia Anna – Balatoncsicsóról, Bödök Károly, Nagy Géza.
A fényképet Huszár László a Csemadok elnöke készítette.*

Csicsói történetek 2.

Csicsó öröksége – tárgyi és szellemi örökség

Könyvajánló

A Csicsó Polgári Társulás ez év november elején könyvbemutatóra hívja az érdeklődőket.

Múltunk és hagyományaink gyermekeink öröksége és gyökere. A Csicsó Polgári Társulás *Csicsói történetek* címen sorozatot indított falunk történelméről, hagyományairól, elődeinkre emlékezve, nekik tisztelegve. Ennek a sorozatnak a második részét ajánlom az olvasónak: Csicsó öröksége – Tárgyi és szellemi örökségünk, amelynek a kiadását a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. támogatja. Köszönetünket fejezzük ki a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt-nek.

Ez a könyv az idén megalakult Csicsói Értéktár apropóján íródott. Valójában közel 15 évi gyűjtőmunka eredménye. Ezt a gyűjtőmunkát a csicsóiak egy része örömmel üdvözölte, mert felismerték, hogy örökségük, értékeik megőrzése nekik, nekünk állít emléket, hírt ad rólunk az utókor-nak. A könyv tárgyi és szellemi értékeinknek a gyűjteménye, sok-sok képpel a végén. A jövőben szeretnénk kiadni ennek a könyvnek a folytatását a *Csicsói történetek* sorozat keretében, rólunk, csicsóiakról: a ma élőkről és elődeinkről.

Engedelmet! Elődeink mondták elmenőben a látogatás után, ahogy most én. Remélem, az olvasó is azt feleli rá, amit egykor a házigazdák: Kész az engedelem!

Nagy Amália, Csicsó, 2016 nyara

A könyv tartalmából:

*Csicsó község jelképei
Csicsó helynevei leírásokkal
Csicsó – a falu
Csicsó határa
Szakajtás – Csicsói dunai holtág – Lion-tó
A csicsói temető
Emlékhelyek
Csicsói tájház
Falusi képtár
Tanítók fája és Gáspár Sámuel-emlékszoba
Szoborparkok
Hét Vezér-szoborpark
„Magyarnak maradni” emlékpark
Atilla-szoborpark
Emlékpark és Fő tér
További szobrok és emlékművek a faluban
További szobrok és emlékművek a falun kívül
A római katolikus templom szobrai és emléktáblái
Az önkéntestűzoltó-mozgalom Csicsón
A Csicsói Önkéntes Tűzoltó Testület történetéből
Emlékezés az önkéntes tűzoltókra 1943–44
Emlékezés az önkéntes tűzoltókra: 1956 utáni idők
Mezőgazdasági munkák
A csicsói halászat története
Kenderfeldolgozás, kézimunkázás, öltözködés
Étkezés
Étkezés, főzés, népi ételek
Tájegységünk jellegzetes halételeinek készítése
Disznóölés
Csicsón gyűjtött népdalok
Játszunk – játékok
Mondások, mondókák, versikék
Rokoni megnevezések, megszólítások Csicsón
Tájszavak gyűjteménye
Gyermekek írták
Képgaléria*

Nyári felfedezőtábor

Beszámoló

Július közepén egyhetes felfedezőtábor vette kezdetét a kultúrházban. A hétfőtől péntekig tartó eseményre 45 gyerek jelentkezett, akik mindvégig élvezték a tábor adta lehetőségeket, melyben a hét során volt részük.

A tábor már az elején négy csapatra osztódott, méghozzá a Kárókatonák, a Táborozók, a Fürge ürgék és a Csicsói mókuskák csapatára. Hétfőn túranappal indult a rendezvény, melyben kerékpárral fedezték fel Csicsó falurészeit, majd ornitológiai előadást hallgathattak meg Bugyi Attila közreműködésével. Közben ezen a napon Németh Anett kereszthímezést tanított az érdeklődő gyerekseregnek. Kedden a hagyományörző nap jelentette az érdekességet, ahol megismerkedhettek a néptáncsal, a népzenevel, a népdallal, a népmesével, a citerazenével Károlyi József segítségével, a dorombball és a síppal. A nap hátralevő részében pedig bábkészítés zajlott Csepí Zsuzsával, Nagy Szerénkével és Bödök Judittal. Ezekkel a bábokkal később eljátszották Az aranyszörű bárány mesét. Emellett a virágkészítés rejtelmeibe is betekintheztek Cseh Teréz és Magyarics Éva segítségével. Szerdán hajszobrászat, műkörmözés, arcfestés volt porondon Németh Katalinnal és lányával, Katával. Ezt egészítette ki a focibajnokság a műfüves pályán és a kötéltűzés. Csütörtökön nagy nyári hadgyakorlat vette kezdetét, melyből kiderült, milyen is volt valójában a katonaélet. A régi katonaélet viszontagságairól id. Androvics Mihály és Katona István beszéltek. A nap délelőttjén egy hivatásos katona bemutatót tartott a régi és a modern katonai felszerelésekről, majd kezdetét vette a verseny, melyben volt lövészet, gránátdobás, térképkezelés iránytűvel, ug-rás, gázmaszk-felvétel. Péntek az univerzum napja

volt, ahol Jávorka Ágoston asztrofizikus előadását kísérhették figyelemmel a táborlakók. Többek között betekintést nyerhettünk abba is, hogy néz ki a számítógép belseje. Délután a tábor kiértékelése zajlott. A felfedezőtábor csak este fejeződött be, amikor távcsöveken keresztül kémlelhettük a csillagos eget. Akik végig kitartottak, láthatták a Jupitert és holdjait, a Szaturnuszt a gyűrűivel, a Marsot és a Hold krátereit is.

Ez a nagyszabású gyermektábor nem valósulhatott volna meg segítők nélkül: Károlyi Szilvia, Földes Tímea, Csécs Nikoletta, Pálovics Nikoletta, Beke Adrián, Beke Bernadett, Babiák Sabina, Nagy Edit, Lakatos Zsuzsanna, Vörös Edina, Androvics Mihály, Androvics Zalán, Deák István, Győri Benedek Katalin és Németh Veronika alkották ezt a csapatot. Köszönetünket fejezzük ki a polgármesteri hivatalnak az anyagi támogatásért, valamint az iskolakonyha szakácsnőinek a finom ebédéért.

Androvics Adrianna, 2016 szeptembere

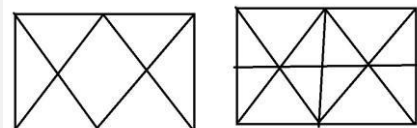

Rejtvény

	5			3	
6			4	5	1
	1			6	4
3	4			1	
4	6	3			5
	2			4	

	2		4		
6				2	
	6	2		5	3
1	5		2	6	
	1				2
		6		1	

1. Hány háromszög van az első ábrán?
És a másikon?

2. Sudoku – kezdőknek is!
Helyezze el a számokat 1-től 6-ig úgy, hogy minden sorban, minden oszlopban és minden vastag vonallal kijelölt területen belül minden számjegy csak egyszer szerepeljen.

Nagy Amália

Játszunk

Csicsói történetek

Kovács Ignácné (1894–1983), sokak Kántor Eszter nénije, közkedvelt, nagyon talpraesett asszony volt. Édesanyám sokszor és szeretettel mesélt róla. Az első világháborúban veszítette el férjét. Egyetlen fiától nyolc unokája született. Ő volt anyámék családjának a segítője nagymosáskor. A nagymosás, különösen az ágyneműk és a nehéz kendervászon lepedők mosása a legnehezebb házimunkák közé tartozott. Anyámék kilencen voltak a családban, így igazán elkelt a segítség. Mivel főleg a szabadban mostak, télen nem volt ágyneműmosás. Húsvét ünnepére azonban mindennek tisztán kellett ragyognia. Nagypám Bödők Pál befogta a lovakat, az asszonyok felpakolták a mosnivalót a szerke-
 kére, és irány a Hoszszúklábi örvény! Ilyenkor még nagyon hideg volt a víz, amiben álltak a patéllóasztal mellett, és a patéllófával patélló'tak-patéllú'ták-sulykolták a nehéz, vízben megkeményedett lepedőket. Egy alkalommal, udvari kisebb mosáskor, Eszter „nénye” unokáját is magával hozta. A kicsi

Erzsike (Kosárné Kovács Erzsike néni) jó darabig el volt türellemmel, de egyszer csak sírni kezdett: „Nyanya, baba kő!”. Baba azonban nem volt a háznál, sőt más játék sem. Eszter nénye felkapott egy fahasábot, lekapta a kendőt a fejről, bebugyolálta vele a fadarabot és a kis Erzsike kezébe nyomta. Erzsike a mosás végéig – ami bizony még sokára lett – ringatta, dédelgette a kisbabáját.

Szüleinknek, nagyszüleinknek bizony nem volt pénzért vett játékuk. Viszont mindent fel lehetett használni mint játékot. Ebben nagyon leleményesek voltak! Nekünk és kortársainknak is volt ilyen babánk, mi szemet, száját rajzoltunk neki. Kukoricatuskóból ólat építettünk, építőkocka híján. Bármilyen kerékkel lehetett karikázni. Varjú Kálmán (mérnök, Csicsó, 1921–Győr, 2014) bácsi mesélte, hogy elkezdte hajtani a karikát, (bottal hajtották, nem kézzel) és mikor felnézett, azt vette észre, hogy már az ócsai vasútállomásnál jár. Ilyen távolságot azelőtt gyalog jártak meg. Komáromba is elmentek a töltésen gyalog.

Nekünk már volt labdánk, de szüleink, nagy-szüleink rongyból, bőrből varrtak maguknak.

Az ilyen labda nem pattogott, csak dobálni lehetett egymásnak és gurítani. Nővéremnek kulcsos korszolyája volt, de apáméknak egészen más „korszolyájuk” volt. A gyerekek a Vida-tón szoktak „csuszkorá’ni”. Csuszkorát sikosítottak, hosszú csuszkoráló helyet síkosítottak ki. Akinek volt a csizmája talpán vas, karézott-karéjozott vele. Csináltak maguknak fakorszolyát is. Egy fahasábra lyukakat fúrtak, ezen keresztül madzagot fűztek, így kötötték a cipőjükhöz, csizmájukhoz, az élére drótot erősítettek.

Nekünk azonban már volt kaucsuk hajasbabánk is és két szép plüssmackónk. Ma is megvannak. Ezek a játékok több mint 45 évesek. Nagy becsben tartjuk őket!

De legjobban egymással játszottak a gyerekek. Ilyeneket játszottunk mi és szüleink:

– Fiúk játéka volt a Csűr a likam, csűr – eggyel kevesebb volt a földben ki-

vájt lyuk, mint a botos gyerek, a székfoglalás játékhoz hasonló; a seggreverős – ki kellett találni, ki vert a játékos fenekére; ördöglovon pörögtek.

– A fiúk gomboztak, (gombbal, nem pénzzel) a lányok „pityküveztek” (pitykú – színes agyaggolyó – ügyességi játék: feldobni egy golyót, közben egyet vagy többet felkapni – az én gyerekkoromban kockákkal játszottuk, a pityküvezés pedig a gombozáshoz hasonlított).

– A gyerekek „bóháztak” (bolha: két végén hegyes bot, amit másik bottal messzire ütöttek).

– Labdával, ugrókötéllal tíz-kilenceztek (különbféle formában ütögették a labdát, ugráltak a kötéllel). Lovacskáztak (befogták egymást lónak).

– Bújócskázáskor a sunyónak, még a sunyó helyen le kellett „ütni” akit megtalált: *Ipi-apacs, le vagy ütve*.

– Fogócskánál a menekülő leállhatott „pipa” kiáltással. Csak addig, amíg a fogó elmondta: Egér, egér, ki a házból. Most jöttem a kávéházból. Aki nem jön ki a házból, az lesz a fogó!

– Csoportos játék: *Adj király katonát! Magamat,*

vagy rongyos bakát? Rongyos bakát! Megnevezték, kinek kell nekifutni és átszakítani az ellenség láncát. Ha sikerült, vitte magával azokat, akiknél szakított. Ha nem, ottmaradt az ellenséges csapatnál.

– „Lökdösődő” játék: *Ényim a vár, tied még a büdös krumpliszár.* Ezt kiabáltuk, és igyekeztünk egymást kilököni a porba rajzolt körből, vagy le a kisebb széna-szalma kupacról.

– *Pimpimpálé zsugorodj össze.* A gyermekláncfű-pimpimpálé szárát felhasítottuk, vízbe raktuk, ezt mondogattuk, közben a szára a vízben feltekeredett.

– *Pám-pám paripám, tüzes a pipám.* Fél lábon ugrálva, esetleg sántikálva vagy ugróiskola közben énekeltük.

– *Dolgozzatok legények, holnap lesz a vásár! Kifizetlek benneteket, ha eljön a császár. Repül a, repül a ...* (Ha olyat mondtak, ami tud repülni, feltették a gyerekek a kezüket. Aki eltévesztette, zálogot fizetett.)

– *Kint a bárány, bent a farkas vagy Hátra ne nézz, jön a farkas, nagyot üt a hátadra. Meg ne mozdulj, szépen állj, mert a farkas közel jár. Ha ütnek, hát gyorsan fuss, mert hátadon lesz a huss!*

– Mutogatós játék: (valamivel megjelöljük a két mutatóujjunkat) *Két kis madár ül a fán.* (ütögetjük az asztalt a mutatóujjainkkal, váltakozva) *Egyik Péter, másik Pál.* (felmutatjuk mutatóujjainkat!) *Menj el Péter, menj el Pál!* (középsőujjainkat! mutatjuk) *Gyere haza Péter, gyere haza Pál!* (megint a mutatóujjainkat! mutatjuk és leengedjük őket az asztalra)

– *Így járnak a „kúdús” táncot. Istigline!* A leányok párosával, hátul keresztbe tett kézzel összefogódnak és sétálnak. A vers végén hirtelen megfordulnak, de a kezüket csak pillanatra engedik el.

Folytatom.

Nagy Amália, 2016. június 28.

Faluközösségünk „szürke eminenciásai”: kurátorok, harangozók, kántorok – 1. rész

Vajda Géza bácsi (1921–2005) Ekecsen született, Csicsóra nősült, és attól fogva haláláig hűsé-

gesen szolgálta választott faluját. A borbélymesterség mellett méhészkedett és hosszú ideig a csicsói református egyházközség kurátora-gondnoka volt. Az egyházközség világi elöljáróit, a presbitereket és azok vezetőjét – a gondnokot – az egyháztagnak választják. Pál apostol tanítványának, Titusznak szóló levelében leírja, milyennek kell lennie a presbiternek: *„mint Isten sáfára legyen feddhetetlen, egy feleségű férfiú, a kinek hívó, nem kicsapongással vádolt avagy engedetlen gyermekei vannak. Nem önkényeskedő, nem indulatos, nem részeges, nem kötekedő és nem haszonleső, hanem vendégszerető, a jóra hajlandó, józan, igazságos, kegyes, önmegtartóztató, aki ragaszkodik a tanítással megegyező igaz beszédhez, hogy az egészséges tanítással tudjon bátorítani, és meg tudja győzni az ellenszegülőket”.* Géza bácsi ilyen volt. Becsületes, kitartó, hűséges, előrelátó és odaadó.

Mindkét nagyapám próbára tevő időkben volt gondnok. Bödők Pál, mikor a református iskolát építették. Nagy Elek a második világháború idején. Őt ebben a nehéz időszakban magánéleti tragédia is érte. Két fia volt a fronton, mikor egyetlen lányát elvesztette. Az egyházközség lelkesének kevés idő elteltével ugyanezt a tragédiát kellett megélnie.

Csicsói történetek

Nagyapám csak egyszerű paraszt volt, de kiállta a próbát. Megőrizte emberségét, józanságát. Gyerme-

korom kurátorai voltak – a teljesség igénye nélkül – id. Tárnok Sándor, Vajda Géza, Görözdi Lajos, Nagy Elek (molnár Nagy Lajos fia), Papp Dénes. Ők az 1960–1970-es években vállalták el ezt a tisztséget, amikor sok ember nem merte hitét megvallani.

(A képen Szép Kálmán egyházfi, Nt. Mikes László, Molnár Béla kolozsénai kántor, Csóka Lajos kolozsénai gondnok, Vajda Géza gondnok, Görözdi Lajos gondnok. 1964-es konfirmálás-ágendázás idején)

Gyermek- és ifjúkorom utcaképéhez tartozott Szép Kálmán bácsi (1905–1988). Minden áldott nap, esőben, hóban, szélben, tűző napsütésben,

reggel, estefelé szürkületkor – mikor honkorodik – , télen sötét este láthattuk alacsony, mokány alakját házunk előtt elhaladni. Ment a református templomba, harangozni. Reggel 7-kor harangozott, télen 8-kor, istentiszteletek előtt háromszor, a halottakra temetésig minden nap kétóránként 8 órától este hatig. Legtöbbször a nagy harangot húzta, de beharangozáshoz mindhárom harangot meg kellett szólaltatnia. Pedig az ő idejében nem gombnyomás jelentette a harangozást. Először is, minden időjárástól függetlenül, otthoni gondját hátrahagyva el kellett a templomba mennie. Ott létrán felmászni a toronyba – lépcső csak a karzatig vezet – és kötéllel meghúzni a harangokat. Két haranggal még valahogy el lehetett bírni, de a harmadik harang húzásához már segítség kellett. Volt fiatal, aki virtusból mindhárom harangot húzta egyszerre. A nagyot és a középsőt egy-egy kezével, a kis harang kötelét pedig lábára kötötte, azzal húzta a kisharangot. Szép bácsi a harmadik haranghoz segítséget hívott. A gyerekek mindig szívesen segítettek neki. Beharangozáshoz az istentiszteletre gyülekezők közül került önkéntes, máskor, iskolaidő alatt a tanító nénitől kért kisiskolást a református iskolából. (Odajárt az alsó tagozat 3., 4., 5. osztálya). A harangozás mellett a földműves szövetkezetben dolgozott, még nyugdíjasan is, sok kortársával együtt. Szép Kálmán bácsi már elmúlt hetven éves, mikor idős korára és megfogyatkozott erejére hivatkozva felmondta szolgálatát. Jó ideig nem tudták pótolni, a presbitérium tagjai harangoz-

tak felváltva, mikor végül idős Vida Sándor és felesége, Eszti néni elvállalták az egyházi szolgálatot. Szorgalommal, odaadással és hűségesen szolgáltak, szinte Sanyi bácsi haláláig.

A katolikus templomban ma már szintén automatikusan vagy gombnyomásra harangoznak. Az automatizálás előtt ők úgy segítettek a harangozójukon, hogy a harangok kötelét levezették az előtérbe. Ott két harang lakik a toronyban, kis- és nagyharang. Az első világháborúig mindkét templomban három harang volt. Ekkor elvitték az összes harangot, s – minő ellentmondás – ágyút öntöttek belőlük. Csak a kisharangokat hagyták meg. Aztán idővel pótolták a nagyharangokat. A reformátusok mindkét hiányzót, a katolikusok egyet.

Néhány harangozó:

Református: Keszegh János, Nagy József, Szép Kálmán, felváltva a presbitérium tagjai, idős Vida Sándor, Varga Kálmán, jelenleg pedig Fél Dénes és Irén.

Katolikus: Bódis István, Horváth Jenő, Misák Lajosné Emília, Winter Gizella, Vargáné Ott Magdaléna, Bognárné Bors Mária, Specziár József-Bandi, jelenleg pedig Károlyiné Bognár Bea.

A harangozó-egyházfik mellett az egyházközségekben kántorok is működnek. Róluk is szeretnék írni, az egyikükről, nagybátyámról, Nagy Istvánról kicsit bővebben.

De majd csak a következő számban.

Nagy Amália, 2016. június 4.

A kávé jótékony hatásairól

A kávé kitágítja az agy, a szív, a vese és a bőr ereit, emeli a testhőmérsékletet, valamint a légzés- és pulzusszámot. Szellemi és fizikai teljesítőképességünk javul. Legalábbis 3-5 óráig - ennyi idő szükséges ahhoz, hogy a koffein eltűnjön a szervezetből. Ezután rohamos teljesítménycsökkenés következik, a fáradtságot ugyanis nem szünteti meg a kávé, csupán mesterséges élnépszerűsítést eredményez. A koffein könnyíti a légzést is, mivel a simaizmot és a tüdő hörgőizmait elernyeszti - nem véletlen, hogy sok megfázás elleni készítményben is megtalálható. Csökkenti a szív- és érrendszeri megbetegedések kialakulásának

Recept

kockázatát. A kávé erős antioxidáns hatású, a keringési betegségekkel szembeni védőhatás minden bizonnyal ennek köszönhető. Az antioxidánsok ugyanis védik a sejteket az anyagcsere során keletkező károsodásoktól, csökkentve az erek beszűkülését okozó gyulladós állapotot. Sejtvédő funkciója miatt a kávé rákmegelőző hatását is ki szokták emelni. Ezek a jótékony hatások csak akkor érvényesülnek, ha mértéket tartunk. Két kávé elfogyasztása között érdemes négyórás szünetet tartani, és 3-4 csészénél többet nem inni egy nap. A szorongásban szenvedők, stresszre erősen érzékenyek esetében felerősítheti az érzelmeket,

ezért nekik érdemes mértéket tartani a kávéfogyasztásban. A terhesség alatti túlzott koffeinfogyasztás vetélést okozhat, ezért a kismamák szintén a veszélyeztetett csoportba tartoznak. A sok kávé a szívet és a vesét intenzív munkára készíti, ezért a magas vérnyomással küzdők, a szív- és veseelégtelenségben szenvedők is mértékkel fogyasszák.

Akiknek a kávéfogyasztás problémát okoz, azoknak ajánljuk a cikóriát, ahogy ez a régi reklám-füzetecske is ajánlja, kávéval keverve, akár kávéfőzőben főzve. Vagy csak tisztán cikóriából főzve: 1 l hideg vízbe tégy 3-4 evőkanál cikória-kávét, 3-4 perc forralás után 5 percre hagyd állni, majd szűrd le.

A cikóriát újra felfedezték.

Hatása a kávéhoz hasonló, annak mellékhatásai nélkül. Cukorbetegség is bátran fogyaszthatják. Rák megelőző hatását szintén igazolták.

Nagy Amália

És közlünk egy **kávékrém** receptet Szalai Máriától:

3 tojás sárgáját 15 dkg porcukorral összekeverünk, majd 2dl jó erős, nem lehűtött feketekávét öntünk hozzá. Lassú tűzön, állandó keverés mellett sűrűre főzzük. Hosszabb időt vesz igénybe. A hűlt krémhez 20 dkg margarint adunk, jól kikeverjük. Tortákba, bevonáshoz használjuk.

Miként ítélik az orvosok a cikória jelentőségéről.

A cikória a katáng gyökeréből készül. Már a régi időkben is különböző szakmákban kiváló helyen megemlékeznek a katángról mint gyógynövényről. Tabernaemont Tivadar Jakab herbáriumában már 1613-ban említést tesz a katángról mint univerzális gyógyszerről. Egy 1758-as francia könyv 8 különböző gyógyfőzetről és váladékról tud beszámolni, melyek a katángból készültek. A modern orvosi tudomány alapos analízis révén bebizonyította, hogy a cikória az emberi szervezetnek hasznos, hogy a kávéban rejlő koffein hatását legyengíti és hogy általa a kávé kellemesebbé válik. A cikória a benne foglalt keserű anyagok révén elősegíti a gyomornedv kiválasztását és ezzel az emésztést is.

(A „Záravi lidu” IV. évfolyamának 10. számából).

**Amint a levesbe só,
úgy a jó kávéba jó
FRANCK- FÉLE
CIKÓRIA KELL.**

Bizson abban a védjegyen, mely a jó minőségért felel.

Fonjunk papírból

Hulladéknak szánt anyag feldolgozása – papírfonás

Ötletes

Valamikor 2014 tavaszán kezdett el foglalkoztatni a papír feldolgozása. Előtte autodidakta módon kezdtem el a neten kutakodni róla, majd belevágtam a papírcsíkok feltekerésébe, sodrásába, ami egy hurkapálca segítségével indult el, amely jó párszor eltört. Sajnos nem mindig sikerült olyanra, amilyenre

szerettem volna feltekerni, mert keveset értettem hozzá. Megint jöttek sorjában a kérdések, miért nem jó, mi lehet az oka. Hát, ugyebár, mint sok mindennek, a papírnak is van szála és bizony szálirány nélkül nehéz jól elkészíteni a darabot, amiből lehetne is valamit remekelni. Mert bizony vagy elszakad, vagy eltörik a papírpálca, vagyis a papírcső-papírtekercs. A sok gyakorlás teszi a mestert mesterré. Nagyon sok szép tárgyat, ajándéktárgyat lehet kreálni a kidobásra szánt újságpapírból, reklámújságokból, régi telefonkönyvekből vagy akár vékonyabb csomagolópapírból. Talán már ez sem szabályra épül, hanem az emberiség határtalan fantáziájára. Minél bonyolultabb egy alkotás annál szebb, de az egyszerű kis darabokban is benne van a fonó szíve-lelke, remek keze munkája. Ha valaki úgy gondolja, érdekli a papír feldolgozása újrahasznosítása, életre keltése, szívesen segítsek neki.

*Lakatosné Domonkos Zsuzsanna,
2016 augusztusa*

A képviselőtestület 2016. 8. 25-ei ülésén történtek rövid jegyzete

- A VOCATIO, spol. s.r.o. kérvényt nyújtott be a 2005-ben bezárt régi óvodaépület újabb részének megvásárlására, mely a község tulajdona. A másik öreg rész a Kálnoky család tulajdona. Az épületben a vállalkozó fitnesstermet, idősök nappali ellátását, masszázst, konyhát tervez üzemeltetni. Csicsó főellenőrnője jogi akadályát látta annak, hogy az adásvételt az előkészített formában fogadják el. Ennek oka szerinte a kérvény nem megfelelő indoklása a hatályos jogszabályok alapján. A testület nagy része támogatná az épület eladását, hogyha az adásvétel a hatályos jogszabályoknak megfelelne. Az épület eladásáról szóló döntést elnapolták. Amennyiben az eladás jogi háttere tisztázódik, azonnal készek rendkívüli közgyűlésen dönteni az épület sorsáról.

- Felújították az iskolakonyhát. Új edényeket, hűtőket, eszközöket vásároltak, mivel az eszközök elhasználódtak.

- A könyvtár és az iskola működését a falu főellenőrnője leellenőrizte. Nagyobb hiányosságokat nem talált. Javaslatait megtette a képviselőtestületnek. Érdekesség, hogy Csicsó könyvtárában több mint 11 000 könyv van!

- Épül a Jolán panzió, átadásának tervezett időpontja 2016 októbere.

- A házasságkötések időpontját csütörtöki és szombati napokban határozta meg a község-háza. A házasságkötéseket a polgármester távolléte esetén Némethné Horváth Anett vezeti majd a község eskettető termében.

- Szeptember 20-án a budapesti Nemzeti Kamara Színház „A száműzött Rákóczi” című előadását tekinthetjük meg 19.00 órától a helyi kultúrházban. A belépés díjtalan.

- A Virág utcában a lakosok összefogásával és a község-háza csekély anyagi támogatásával kibővítették az esővíz-elvezető hálózatot.

- Az építkezési szemét gondot okoz a környéken. Több úton, bokrok mellett megjelentek főleg építkezési hulladékok. A testület keresi és várja a javaslatokat a probléma megoldására.

- Bödők Károly a Csicsói Értéktár elnöke beszámolt az elmúlt hónapokban történt értékmentő munkáról. A www.csemadok.sk oldalon a Felvidéki mustra adatbázisban Csicsóról jelenleg 39 értéket jegyeznek. Ebből 2 a Felvidéki Értéktárba is beemelésre került. 15 Csicsói publikációt regisztrálnak és 1 könyvet. Bödők Károly elmondta, hogy Androvics Adriannával közösen szeptember 2. hetében 3 gyermeket és egy csoportvezetőt fogadtak. A kis csoport a faluban Lezsák Sándor által patronált Lakiteleki Népfőiskola és Alapítvány segítségével helyi értékek után kutatott, elsősorban az idősök körében. Októberben ismét visszatérnek majd, és az első kutatás alapján még részletesebb kikérdezést tartanak.

A felsorolt néhány pont csak egy része a képviselőtestületi ülésen elhangzottaknak. A részletes jegyzőkönyvet és a konkrét határozatokat hamarosan nyilvánosságra hozza a község-háza.

Mgr. Bödők Károly, 2016. 9. 11.

Köszönjük mindenkinek, aki az újságunk szerkesztésében részt vett. Szeretnénk mindenkit arra buzdítani, hogy leírja gondolatait és megossza másokkal. Ezzel is színesítve csicsói közösségünk életét.

A következő számot karácsony előtt szeretnénk megjelentetni. Kérjük, aki akár írást, akár képet akar közzétenni, **december 10-ig** juttassa el a szerkesztőknek.

Köszönjük.

Szerkesztőbizottság: Androvics Adrianna,

Mgr. Bödők Károly, Nagy Amália

Grafikai szerkesztő: Bödők Donát

ISSN 1339-5300

Čičov o.z. – Csicsó P.T.

946 19 Čičov, Dunajská 46/16, Slovakia

Elérhetőség: info@csicso.eu, www.csicso.eu

1	5	4	2	3	6
6	3	2	4	5	1
2	1	5	3	6	4
3	4	6	5	1	2
4	6	3	1	2	5
5	2	1	6	4	3

Megoldások

1. Az első ábrán 12 háromszög van: 3+3 kicsi, 4 nagyobb a sarkaknál és 2 egymásnak szembenálló nagy. A második ábrán pedig 24. Plusz két vonal meghúzásával további 12 háromszöget alkottunk. A plusz 12 háromszög: 2+4+2 kicsi, és a középső négy kis háromszög még 2+2 nagyobb háromszöget alkot.

5	2	1	4	3	6
6	3	4	5	2	1
4	6	2	1	5	3
1	5	3	2	6	4
3	1	5	6	4	2
2	4	6	3	1	5

Nagy Amália

